

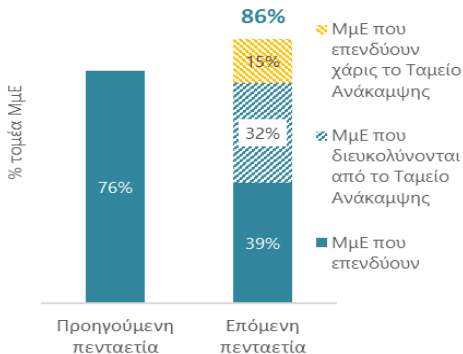
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

Δια πυρός και σιδήρου, οι ΜμΕ παραμένουν αποφασισμένες να προχωρήσουν στον αναπτυξιακό δρόμο του Ταμείου Ανάκαμψης

Με την Ελλάδα (αλλά και την Ευρώπη συνολικά) να βρίσκεται σε μία περίοδο εκτεταμένης αβεβαιότητας, το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας αποκτά ακόμα πιο κρίσιμο ρόλο στη διατήρηση της αναπτυξιακής τροχιάς της χώρας. Καθώς οι πωλήσεις του επιχειρηματικού τομέα ήδη ξεπερνούν τα επίπεδα του 2019 (κατά 9% σε πραγματικούς όρους κατά το πρώτο 7μηνο του 2022), το ενδιαφέρον μετατοπίζεται στην ανθεκτικότητα της οικονομίας - με την πράσινη μετάβαση να είναι εκ των ων ουκ άνευ στην προσπάθεια αντιμετώπισης της ενεργειακής κρίσης. Υπό αυτή την οπτική, η Διεύθυνση Οικονομικής Ανάλυσης διεξήγαγε έρευνα πεδίου σε 600 μικρομεσαίες επιχειρήσεις προκειμένου να διαπιστώσει κατά πόσο η ρευστή συγκυρία επηρεάζει την διάθεση των ΜμΕ να αξιοποιήσουν το Ταμείο, αλλά και πόση πρόοδος έχει επιτευχθεί στην κατάρτιση και υποβολή επενδυτικών σχεδίων. Ως βασικό συμπέρασμα της έρευνας προκύπτει ότι ο τομέας των ΜμΕ (με αιχμή τις μεσαίες επιχειρήσεις) συνεχίζει να εμφανίζει ενεργό ενδιαφέρον για την αξιοποίηση του Ταμείου, ωστόσο παράλληλα υπάρχουν σημάδια ότι οι κρίσιμες για τη συγκυρία πράσινες επενδύσεις καθυστερούν.

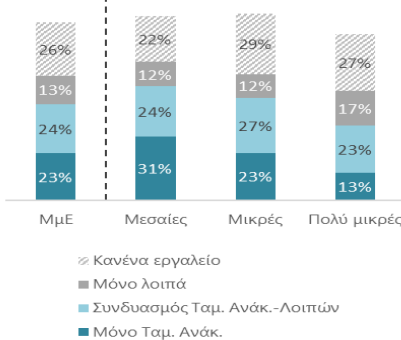
ΜμΕ με σχέδια επενδύσεων

Πηγή: Έρευνα συγκυρίας Εθνικής Τράπεζας

Χρήση επενδυτικών εργαλείων^[1]

(% τομέα ΜμΕ)

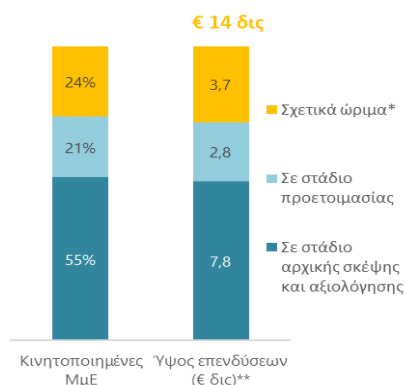
[1] Ταμείο Ανάκαμψης και Λοιπά εργαλεία (ΕΣΠΑ, Αναπτυξιακός νόμος ή λοιπά χαμηλότοκα δάνεια)
Πηγή: Έρευνα συγκυρίας Εθνικής Τράπεζας

Πάρα τα αυξημένα κόστη ενέργειας (με την χονδρική τιμή ηλεκτρισμού αυξημένη κατά 260% το τελευταίο 12μηνο και άνω του 100% το τελευταίο 6μηνο), το ενδιαφέρον των ΜμΕ για συμμετοχή σε δράσεις του Ταμείου Ανάκαμψης διατηρείται υγιές, καλύπτοντας σχεδόν το 1/2 του τομέα. Υψηλότερη διάθεση χρήσης του Ταμείου Ανάκαμψης δείχνουν οι μεσαίες επιχειρήσεις (55% του τομέα έναντι 36% για τις πολύ μικρές επιχειρήσεις). Κατά την τρέχουσα απαιτητική συγκυρία, η ειδοποιός διαφορά που προσφέρει το Ταμείο στη διατήρηση της επενδυτικής αφύπνισης του ελληνικού επιχειρηματικού τομέα γίνεται εμφανής από το γεγονός ότι το 15% δηλώνει ότι επενδύει ακριβώς επειδή έχει πρόσβαση σε αυτούς τους πόρους (με ένα επιπλέον 32% να δηλώνει ότι διευκολύνεται από την πρόσβαση).

Ενώ τα δάνεια του Ταμείου Ανάκαμψης αποτελούν βασικό επενδυτικό εργαλείο για τα επόμενα χρόνια, έντονη επίσης είναι η επιθυμία των ΜμΕ να τα συνδυάσουν με άλλα επενδυτικά προγράμματα όπως το ΕΣΠΑ ή τον Αναπτυξιακό νόμο. Ειδικότερα, από τις ΜμΕ που εκδηλώνουν ενδιαφέρον για το Ταμείο Ανάκαμψης (47% των ΜμΕ), το 1/2 επιθυμεί να το συνδυάσει με κάποιο άλλο εργαλείο. Παράλληλα, ένα επιπλέον 13% του τομέα δείχνει αποκλειστική προτίμηση σε άλλα επενδυτικά προγράμματα – αυξάνοντας έτσι το συνολικό ενδιαφέρον για επενδυτική στήριξη στο 60% των ΜμΕ. Εμβαθύνοντας στην παραπάνω ανάλυση διαπιστώνουμε ότι οι μεσαίες επιχειρήσεις στοχεύουν σε

μεγαλύτερο βαθμό στα δάνεια του Ταμείου Ανάκαμψης (67% του τομέα, έναντι 53% των πολύ μικρών), ενώ αντίθετα οι πολύ μικρές επιχειρήσεις εμφανίζουν εντονότερο ενδιαφέρον για άλλα προγράμματα στήριξης (με το 1/3 αυτών να σκοπεύει για πρώτη φορά να συμμετάσχει σε δράσεις του ΕΣΠΑ ή του Αναπτυξιακού).

Ετοιμότητα επενδυτικών σχεδίων^[2]

[2] Αφορά ΜμΕ που επιθυμούν να κάνουν χρήση του Ταμείου Ανάκαμψης (κινητοποιημένες ΜμΕ).

*Σχέδια κατατεθειμένα προς έγκριση και έτοιμα προς κατάθεση
 **Εκτίμηση βάσει κύκλου εργασιών ΜμΕ και μέσου ύψους επένδυσης (ως % κύκλου εργασιών).

Πηγή: Έρευνα συγκυρίας Εθνικής Τράπεζας

Εστιάζοντας στα επενδυτικά σχέδια των ΜμΕ, το ¼ των επιχειρήσεων που σκοπεύουν να χρησιμοποιήσουν το Ταμείο Ανάκαμψης δηλώνει πως έχει πλέον ώριμα επενδυτικά πλάνα (από 1% το προηγούμενο εξάμηνο). Παρά την βελτίωση ετοιμότητας, είναι σημαντικό να τονιστεί η ανάγκη επίστευσης του υπόλοιπου 75% του τομέα, δεδομένης τόσο της πεπερασμένης διάρκειας διάθεσης των δανείων (έως το 2026) όσο και της αναμενόμενης αύξησης του κόστους χρηματοδότησης (αύξηση επιτοκίων αναφοράς της ΕΚΤ κατά 125 μ.β. από τον περασμένο Ιούλιο). Ειδικότερη αναφορά πρέπει να γίνει στις πράσινες επενδύσεις οι οποίες, αν και είναι καταλυτικές για την ανταγωνιστικότητα και την ανθεκτικότητα της οικονομίας, παρουσιάζουν σχετικά χαμηλό βαθμό ετοιμότητας (15% των σχεδίων είναι ώριμα έναντι 20% κατά μέσο όρο στις υπόλοιπες επιλέξιμες κατηγορίες). Εν μέρει αυτό οφείλεται σε αυξημένη πολυπλοκότητα των πράσινων επενδύσεων, καθώς συχνά

απαιτείται πρώτα να υλοποιηθούν επενδύσεις σε υποδομές (π.χ. διαθεσιμότητα δικτύου για εγκατάσταση net metering), ενώ παράλληλα το αυξημένο κόστος κατασκευών (+12% έναντι του 2021) δρα ανασταλτικά στη δημιουργία νέων πράσινων εγκαταστάσεων.

Συμπερασματικά, το κυρίαρχο συμπέρασμα που εξάγεται από τα αποτελέσματα της έρευνας είναι ότι οι ελληνικές επιχειρήσεις εμφανίζονται αποφασισμένες να επενδύσουν στην επόμενη μέρα, αξιοποιώντας όλο το φάσμα διαθέσιμων πόρων. Παρά τις ρευστές συνθήκες, ο τομέας διατηρεί αναλλοίωτη την αναπτυξιακή του προσήλωση (με το 57% του τομέα να στοχεύει σε στρατηγικές ανάπτυξης έναντι 48% τη διετία 2020-2021 και 43% την περίοδο 2012-2019). Οι ΜμΕ στην Ελλάδα δείχνουν να έχουν σφυρηλατηθεί μέσα από τις συνεχείς κρίσεις των προηγούμενων ετών, και πλέον έχουν τόσο την εμπειρία αλλά και τη ρευστότητα για να αναζητήσουν τις ευκαιρίες εν μέσω των σημερινών προκλήσεων.

Η μελέτη μπορεί να ανευρεθεί στην ιστοσελίδα του Ομίλου της ΕΤΕ στην ενότητα Μελέτες και Οικονομικές Αναλύσεις (κατηγορία Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις): <https://www.nbg.gr/el/omilos/meletes-oikonomikes-analuseis/reports/rf-2022h1>

Αθήνα, 28 Σεπτεμβρίου 2022